

सर्वोच्च अदालत संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री गोपाल पराजुली
माननीय न्यायाधीश श्री अनिल कुमार सिन्हा
फैसला

०७०-CR-०९७८

मुद्दा: गाली बेइज्जती।

गोरखा जिल्ला, गाईखुर गा.वि.स.वडा नं. ९ घर भै हाल ल.पु.जि.ल.पु.उ.म.न.पा. वडा
नं. १५ स्थित मध्यमाञ्चल ग्रामीण विकास बैंक क्षेत्रीय कार्यालय बागमतीमा कार्यरत
दिपेन्द्र लुईटेल -----१

पुनरावेदक
प्रतिवादी

धनुषा जिल्ला धनुषा नगर पालिका वडा नं. ९ घर भै ऐ. ऐ. मा कार्यरत सुनिल कुमार
अधिकारी -----१

विरुद्ध

मोरङ्ग जिल्ला बबियाविर्ता गा.वि.स. वडा नं. ३ घर भै हाल ल.पु.जि.ल.पु.उ.म.न.पा.
वडा नं. १५ स्थित मध्यमाञ्चल ग्रामीण विकास बैंक क्षेत्रीय कार्यालय बागमतीमा कार्यरत
विन्देश्वरी बस्नेत -----१

प्रत्यर्थी
वादी

शुरु फैसला गर्ने न्यायाधीश:

माननीय न्यायाधीश श्री खिलनाथ रेग्मी
ललितपुर जिल्ला अदालत
मिति: २०६९/११/१३।१

पुनरावेदन तहमा फैसला गर्ने:

माननीय न्यायाधीश श्री केशरीराज पण्डित

माननीय न्यायाधीश श्री निलकण्ठ उपाध्याय रेग्मी

पुनरावेदन अदालत पाटन

मिति: २०७०/४/१४/२

न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा ९(१) ले यसै अदालतको क्षेत्राधिकार भित्रको भई पुनरावेदन दर्ता हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवम् ठहर यसप्रकार छ:-

म फिरादी मध्यमाञ्चल ग्रामीण विकास बैंक क्षेत्रीय कार्यालय, बागमती, सातदोबाटो, ललितपुरमा कार्यालय प्रमुख पदमा कार्यरत छु। मिति २०६९।५।२६ गते सोही कार्यालयमा पाचौं तहमा कार्यरत दिपेन्द्र लुइटेल र अर्का का.मु. वरिष्ठ शाखा प्रबन्धक सुनिलकुमार अधिकारीले मेरो कार्यक्षमा प्रवेश गरी म उपर गाली गलौज (फिराद पत्रमा नै उल्लेख गर्न नसकिने) गरी कुटपिट समेत गरेको हुँदा निज प्रतिवादीहरुलाई गाली बेइज्जती ऐन, २०१६ को दफा ५ र दफा ८ बमोजिम हदैसम्म सजाय गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको फिराद दावी ।

हामीले विपक्षीलाई मानमर्दन हुने गरी गाली बेइज्जती गरेको होइन। वादी दावीबाट फुर्सद दिलाई पाउँ भन्ने प्रतिवादीहरुको एकै मिलानको छुट्टाछुट्टै प्रतिउत्तर जिकिर ।

वादीले यस अदालतबाट तोकी पाएको मिति २०६९।८।३ को तारेख गुजारी बसेको र कानूनले थाम्ने थमाउने म्याद समेत बाँकी रहेको नदेखिँदा प्रस्तुत मुद्दा अ.वं. १८५क को देहाय (२) बमोजिम डिसमिस हुने ठहर्छ भन्ने ललितपुर जिल्ला अदालतको मिति २०६९।११।१३ को फैसला ।

म पुनरावेदक वादीले ललितपुर जिल्ला अदालतमा मिति २०६९।६।२९ मा दु.फौ. नं. ५०५ को कुटपिट र मिति २०६९।७।१४ गते दु.फौ. ११ नं. को गाली बेइज्जती मुद्दा दर्ता गरी एउटै फाँटमा विचाराधिन रहेको र तारेख पर्चा पनि पहिले दर्ता भएको कुटपीट मुद्दाकै तारेख पर्चामा लगाउको मुद्दाको नं. ११ उल्लेख गरी तारेख लिइरहेको अवस्थामा अदालतबाट मिति २०६९।८।३ गतेको तारेखमा हाजिर भइरहेको अवस्थामा गाली बेइज्जती मुद्दामा तारेख

गुजारेकोले डिसमिस हुने ठहरी मिति २०६९।११।१३ मा भएको फैसला बदर गरी, म निरन्तर रुपमा अदालतमा उपस्थित रहेकोमा तारेख गुज्रनुपर्ने होइन। अदालतबाट प्रमाण मूल्यांकनको कार्य समेत बाँकी रहेको हुँदा प्रमाणको मूल्यांकन गरी न्याय निरोपण गर्नु भनी आदेश जारी गरी पाउँ भन्ने समेत बेहोराको वादी विन्देश्वरी बस्नेतको मिति २०६९।११।२८ मा पुनरावेदन अदालत पाटनमा परेको पुनरावेदन पत्र ।

यसमा पुनरावेदक वादीको नामको कुटपीट मुद्दाको तारेख पर्चामा लगाउको मुद्दा भनी प्रस्तुत गाली बेइज्जती मुद्दाको नम्बर उल्लेख भई निरन्तर तारेख तोकी पाई रहेको देखिएको अवस्थामा तारेख गुजारेको भनी डिसमिस हुने ठहराएको शुरुको फैसला ने.का.प. २०५३ अंक २ पृष्ठ १४१ नि.नं. ६१४८ मा प्रतिपादित सिद्धान्त विपरीत भई फरक पर्न सक्ने देखिँदा अ.वं. २०२ नं. बमोजिम प्रत्यर्थी झिकाई आएपछि पेश गर्नु भन्ने पुनरावेदन अदालत पाटनको मिति २०७०।१।१६ को आदेश ।

पुनरावेदिका वादीले पहिले कुटपीट मुद्दा दर्ता गराएपछि अदालतबाट उहाँलाई उपलब्ध गराइएको तारेख पर्चामा नै प्रस्तुत गाली बेइज्जती मुद्दाको नम्बर समेत लगाउको मुद्दाको रुपमा उल्लेख गरिएको कुटपीट मुद्दामा तोकिएको तारेखकै दिन अर्थात ०६९।८।३ लाई नै गाली बेइज्जती मुद्दामा समेत तारेख तोकिएको र सो तारेखका दिन वादी अदालतमा उपस्थित हुनु भई अर्को दिनको तारेख लिई फरक भएको भन्ने उहाँलाई दिइएको तारेख पर्चाबाट देखिइरहेको स्थितिमा प्रस्तुत गाली बेइज्जती मुद्दाको तारेख भर्पाईमा वादीलाई अर्को तारेख नतोकी तारेख गुजारेको भन्ने अर्थ गरी मुद्दा डिसमिस गर्ने गरेको शुरुको फैसला मिलेको देखिएन । तसर्थ, प्रस्तुत मुद्दा अ.वं. ८५क को देहाय २ बमोजिम भनी डिसमिस गर्ने गरेको शुरु ललितपुर जिल्ला अदालतबाट भएको मिति २०६९।११।१३ को फैसला वेरीतको देखिँदा उक्त फैसला बदर गरिदिएको छ। अब कानून बमोजिम कारवाही र किनारा गर्नुहोला भनी उपस्थित दुवै पक्षलाई ललितपुर जिल्ला अदालतमा उपस्थित हुन जाने गरी तारेख तोकी शुरु मिसिल उक्त अदालतमा पठाइदिने ठहर्छ भन्ने पुनरावेदन अदालत पाटनको मिति २०७०।४।१४ को फैसला ।

राजनैतिक प्रतिशोधको रुपमा विपक्षीले हाम्रो विरुद्धमा झुठा मुद्दा दायर गर्नुभएको हो। हामीले विपक्षीको मानमर्दन हुने तथा गाली बेइज्जती हुने कार्य गरेका छैनौं। यसरी हामीले

गर्दै नगरेको बेहोरा उल्लेख गरी झुठ्ठा मुद्दा दायर गरी पछि विपक्षी आफैले तारिख गुजारी बसेपछि ललितपुर जिल्ला अदालतबाट प्रस्तुत मुद्दामा डिसमिस फैसला भएको हो। सो तर्फ हेर्दै नहेरी पुनरावेदन अदालतबाट भएको फैसला कानून विपरीत भएकोले उक्त फैसला बदर गरी शुरु जिल्ला अदालतको फैसला सदर गर्ने गरी न्याय इन्साफ पाउँ भन्ने समेत बेहोराको प्रतिवादीहरूको पुनरावेदन पत्र।

नियम बमोजिम आजको दैनिक मुद्दा पेशी सूचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक प्रतिवादीहरूको तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ता श्री पुरुषोत्तम ढुंगानाले राजनीतिक प्रतिशोधको भावना लिएर यी वादीले आफ्नै कार्यालयमा कार्यरत प्रतिवादीहरू उपर दायर गरेको मुद्दाको औचित्य छैन। शुरु जिल्ला अदालतमा चलेको गाली बेइज्जती मुद्दाको मिसिलबाट वादीले तारिख गुजारेको तथा थाम्ने थमाउने म्याद समाप्त भएको देखिएपछि मुद्दा डिसमिस हुने गरी फैसला गर्नु कानूनसम्मत नै हुने हुँदा शुरुको फैसला बदर गर्ने गरी पुनरावेदन अदालतबाट भएको फैसला नमिलेकोले उक्त फैसला बदर हुनुपर्छ भनी गर्नुभएको बहस सुनियो।

अब पुनरावेदन सहित शुरु मिसिल समेत अध्ययन गरी शुरु फैसला बदर गरी कानून बमोजिम कारवाही र किनारा गर्न मुद्दा शुरु ललितपुर जिल्ला अदालत पठाउने गरी पुनरावेदन अदालत पाटनबाट भएको फैसला मिलेको छ वा छैन र पुनरावेदक प्रतिवादीहरूको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होईन भन्ने तर्फ निर्णय गर्नुपर्ने हुन आयो।

निर्णयतर्फ विचार गर्दा वादी विन्देश्वरी बस्नेतले यीनै पुनरावेदक प्रतिवादीहरू उपर मिति २०६९।७।१४ मा दायर गरेको मि.नं. ११ को गाली बेइज्जती मुद्दामा मिति २०६९।८।३ को तारिख गुजारेको भनी मिति २०६९।११।१३ मा मुद्दा डिसमिस हुने ठहर्‍याई ललितपुर जिल्ला अदालतबाट फैसला भएको देखियो। मिति २०६९।८।३ का दिन आफू गाली बेइज्जती मुद्दा तथा लगाउको कुटपीट मुद्दाको तारिख लिन अदालतमा उपस्थित भएको र फाँटवालाले देखाए बमोजिम तारिख भर्पाईमा सही गरी तारिख पर्चा समेत लिएको अवस्थामा डिसमिस गर्न मिल्ने होईन भनी वादीले पुनरावेदन गरेकोमा पुनरावेदन अदालत पाटनबाट शुरु डिसमिस फैसला बदर गरी पुन निर्णयार्थ मिसिल ललितपुर जिल्ला अदालत पठाउने गरी फैसला

भएको देखियो। सो फैसला उपर प्रतिवादीहरूले यस अदालतमा पुनरावेदन गरेको अवस्था रहेछ।

प्रमाणको रूपमा पेश भएका गाली बेइज्जती र कुटपीट मुद्दाको मिसिल हेर्दा वादीले मिति २०५९।५।२६ को वारदातको विषयलाई लिएर यिनै पुनरावेदक प्रतिवादीहरू उपर मिति २०६९।६।२९ मा दु.फौ.नं. ५०५ को कुटपीट मुद्दा दायर गरेपश्चात मिति २०६९।७।१४ मा मि.नं. ११ को गाली बेइज्जती मुद्दा ललितपुर जिल्ला अदालतमा दायर गरेको देखियो। वादीले पहिले दायर गरेको कुटपीट मुद्दामा २०६९।८।३ को तारिख तोकिएपछि पछि दायर हुन आएको गाली बेइज्जती मुद्दामा पनि सोही मिति २०६९।८।३ कै तारिख मिलान हुने गरी तारिख तोकिएपश्चात उक्त मितिदेखि वादीले कुटपीट मुद्दामा मात्र निरन्तर तारिख लिएको शुरू मिसिल संलग्न तारिख भर्पाइबाट देखिन आयो। वादीले गाली बेइज्जती मुद्दाको मिसिलमा रहेको तारिख भर्पाइबाट मिति २०६९।८।३ को तारिख लिएको नदेखिएतापनि उक्त दिन अदालतमा उपस्थित भई कुटपीट मुद्दामा तारिख लिएको देखिएको र वादीसँग रहने तारिख पर्चामा समेत लगाउको मुद्दा नं. ११ भनी गाली बेइज्जती मुद्दाको नम्बर उल्लेख भएको देखिँदा उनै पक्ष विपक्ष बीच एउटै वारदातबाट सिर्जित लगाउका दुई वटा मुद्दा मध्ये एउटा मुद्दामा तारिख गुजारेको र एउटामा मात्र तारिखमा रहेको भनी अर्थ गर्न मिल्ने देखिएन। यसरी एउटै फाँटमा रहेको लगाउको कुटपीट मुद्दामा तारिख लिईरहेको अवस्थामा सोही मुद्दासँगै अन्तरसम्बन्धित भै लगाउमा रहेको गाली बेइज्जती मुद्दामा तारिख गुजारेको भनी मुद्दा डिसमिस हुने ठहर्‍याएको शुरूको फैसला बदर गरी पुन निर्णयार्थ मिसिल शुरू जिल्ला अदालतमा पठाउने गरी पुनरावेदन अदालत पाटनबाट भएको फैसला न्यायोचित नै देखिन आयो। शुरू अदालतबाट गाली बेइज्जती मुद्दामा समेत बुझ्नुपर्ने आवश्यक प्रमाण बुझी विवादित विषयमा न्याय निरूपण हुने नै हुँदा हाल यी पुनरावेदक प्रतिवादीहरूलाई अन्यथा असर परेको भन्ने अवस्था समेत देखिएन।

अतः उपर्युक्त आधार कारणबाट पुनरावेदन अदालत पाटनबाट तल्लो अदालतमा प्रमाण बुझी फैसला गर्न पठाएको मिति २०७०।४।१४ को फैसला मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्‍छ। पुनरावेदक प्रतिवादीहरूको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। दायरीको लगत कट्टा गरी

पुनरावेदन अदालत पाटनको फैसला अनुसार शुरु मिसिल ललितपुर जिल्ला अदालतमा पुन निर्णयार्थ पठाई रेकर्ड मिसिल नियमानुसार बुझाइदिनु ।

न्यायाधीश

उक्त रायमा सहमत छु ।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृत: महेश खनाल

कम्प्युटर टाइप गर्ने: विष्णुदेवी श्रेष्ठ

इति सम्बत् २०७३ साल श्रावण २७ गते रोज ५ शुभम् -----